

ישעיה ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "מקור חיים"
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

בית הכנסת "זכור לאברהם" פיצ'וטו רחוב מפרץ שלמה 100, קרית שרת חולון

גליון מס' 280

ערש"ק פרשת "מטות" כ' בתמוז תשע"א

שמוזה זריות

מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד! אין זה סתם אימרה אלא דרך חיים. האדם השמת, מקבל מהות אחרת, מזלו גדל וחסינותו גוברת, חיייו מקבלים טעם וצבע מיוחדים וערבים, וקל לו יותר ללכת במשעולי החיים. על אחת כמה וכמה מוטלת עלינו החובה להיות שמחים וזרזים במצוות ולקיימם באהבה ובחיבה. משה רבינו גדול הנביאים בכל הזמנים, מקבל ציווי מה' יתברך: "נקום נקמת בני ישראל מאת המדיינים, אחר תאסף אל עמך" - לך והילחם במדיין אך דע לך, אומר הקב"ה למשה, שמיתתך תלויה בדבר ואחריה יגמר פתיל חיך. ומה אתם חושבים, שמשה עצב ודאב, התעצל או דחה את המלחמה במדיין? לא ולא, מיד פונה משה רבינו אל העם ואומר: "החלצו מאיתכם אנשים לצבא והיו על מדיין לתת נקמת ה' במדיין". ורש"י הקדוש זצ"ל מפרש וכותב: "אף על פי ששמע שמיתתו תלויה בדבר, עשה בשמחה ולא איחר". כזה ראה וקדש, כך צריכים אנו לנהוג בכל מצוה ומצוה ולעשותה בזריות ובשמחה, ובואו ותקראו מעשה נפלא. באחד מערי המרכז התמוטט מנוף ענק. האירוע היה באתר בניה, והמנוף נפל על הקראון בו מתבצעות המכירות. בקראון זה יושבים בדרך קבע שני אנשים הנמנים על הנהלת האתר. אנשי ההצלה שחשו לזירת האסון, הדעונו ממראה עיניהם והיו בטוחים שמאותם שניים לא נשאר שריד ופליט. והנה, בהגיעם אל שרידי הקראון שנמחץ כליל, שמחו מאוד לשמוע שהשניים לא היו בו בעת ההתמוטטות וחיהם ניתנו להם לשלל. מה התברר? דקה אחת לפני האסון, הגיעה משאית לאתר הבניה, והשניים התחרו אחד ברעהו, מי יקיים מצוות חסד ויגיע ראשון אל נהג המשאית כדי להגיש לו כוס מים! שניהם יצאו בריצה ובשמחה מהקראון ואחרי דקה קרס המנוף... אחים ואחיות יקרים, בואו ונשמח כולנו בשמחת התורה ובמצוותיה, נלך בדרכיה ונצעד בנתיבותיה, נודדו לקיימה ונזכה לגאולה.

"ערים לטפכם!"

מספרים על אריה שנולדו לו במזל טוב שני כפירים. האריה - מלך החיות החליט עוד משחר ילדותם ל"חנכם למצוות", כיצד יטרפו וילחמו בבני אדם... סידרת אימונים קשה עברו שני הגורים עד שהגיע היום המיוחל. האריה הודיע להם שעליהם לצאת העירה ולקפוץ על הבן-אדם הראשון שיקרה בדרכם ולהביא טרף לביתם שיהיה להם "עונג שבת". שני הגורים יצאו בזריות נפלאה ובשאגות קרב אימתניות. האב - האריה שמח וחשב בליבו אכן ראויים הם להיות יורשי העצר. לתדהמתו, לא עברה שעה קלה והנה מבחין הוא בשני גוריו כשחוזרים הם כשזנבם בין רגליהם, רועדים ומפוחדים וזיעה קרה ניגרת ממצחם. לאחר חקירה קצרה, נתבררה האמת המרה כפי ששמע מפייהם: "ראינו איש ענק המשסע בשני ידיו אריה הגדול ממך פי כמה וכמה". האריה הנבוך חשב וחשב, ולבסוף פרץ בצחוק גדול: "בטח הגעתם לפתח של בית קולנוע. היה פעם גיבור אחד קראו לו "שמשון הגיבור", לכן עשו עליו סרט". אחים יקרים, אנחנו צוחקים, אך לסיפור זה ישנו מסר רב, אמצעי התקשורת מנסים חדשות לבקרים לנגח את היהדות החרדית. לעיתים נדירות עולה בחכתם לתפוס איזה חרדי - לא חרדי, או שמא סתם אחד שתפרו עליו תיק, והנה "שישו ושימחו" וחגיגה גדולה, וכבר היהודי הפשוט עולה לכותרות כאילו חסרות צרות וחדשות לא חדשות, הרבה יותר חמורות! והסיבה לכאורה פשוטה, מפחדים הם מההתפשטות של תנועת התשובה והחזרה אל חיק התורה והיראה, שהרי החשבון פשוט ומובן מאליו, אם כולם יחזרו בתשובה, מי יקנה או יראה את מכשירי התקשורת "הלא טהורים" בלשון זהורים. אך, כל המשכיל בין יבין שהיא היא הראיה שתורת ה', מצוותיו וחוקותיו הם הדרך הנכונה והאמת הצרופה, שכן מחנכת היא למידות יקרות והנהגות ישרות, כיבוד הורים ואהבת חברים, דברים שהיום אינם בנמצא כלל ועיקר במחוזות הרחוקים מתורה ויראה... ולכן כאשר מוצאים איזה יהודי חרדי שמעד ונפל, יוצאים הם בקול רעש גדול, בתקוה להשחיר את היהדות החרדית, ובעצם מגלים הם קלונם ברבים, שכן אצלם אין זה נדיר למצוא גנבים, פושעים ואנסים, וממילא לציבור אין ענין לדעת את הידוע לכל ולמפורסם אין צריך ראיה, וממילא כל בעל שכל ישכיל ויבין היכן עליו לחנך את בניו, אם רצונו לראות פירות טובים ומבורכים או שמא "פירות באושים". האם לשים אותם במסגרת המחנכת לתורה, דרך ארץ ומידות, או שמא לחינוך שרק נושא את השם חינוך אך למען האמת, גורם לארס ולהרס, להשחתת המידות, והתוצאות בשטח נראות וניכרות. וכבר עמד המנהיג הדגול - משה רבינו עליו השלום לאחר בקשת בני גד ובני ראובן שפנו ואמרו: "גדרות צאן נבנה למקננו וערים לטפינו", תיקנם ואמו: "בנו לכם ערים לטפכם וגדרות לצאנכם", וכפי שביאר ראש ישיבת "פורת יוסף" רבי יהודה צדקה זצ"ל: עליכם לשים את חינוך הילדים בראש מעיינכם ורק לאחר מכן לדאוג לצאנכם, דהיינו, לכסף ולזהב אשר לא ילוו אתכם באחריתכם! נפיק את הלקחים, ונדאג לרשום את ילדינו למוסדות חינוך תורניים טהורים, ואם זכינו וילדינו בחצרות בית ה' שתולים, אל לנו לשכוח שגם אחינו הרחוקים, בנים הם לה' יתברך, ונשתדל לעוררם לחשיבות הדברים באהבה ובחיבה שגם הם יזכו לראות ברכה בעמלם - אלו הבנים, ונזכה לגאולה השלמה במהרה.

זמני כניסת שבת וציאת השבת

לרכנו תם	יציאת השבת	כניסת השבת	ת"א
20:57	20:25	19:25	ת"א
21:00	20:23	19:08	י-ם
20:58	20:26	19:16	חיפה

הפסרת השבוע:
"דברי ירמיהו"

מטעמים לשבת

"וידבר ה' אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צויה ה' " (ל,כג)

כתב בספר "תורת משה": אמר משה רבינו לבני ישראל על אודות ראשי המטות, שיהיו יודעים כיצד להעריך את דברי מנהיגיהם, שכן כל אשר יאמרו הם, ראשי המטות, הרי "זה הדבר אשר צויה ה' ". דברי-סופרים כדברי-תורה הם, ויש לשמוע אותם כשם ששומעים דברי אלוקים חיים.
(מענינה של תורה)

"לא יזול דברו" (ל,ג)

"לא יחל דברו" - לא יעשה דיבורו חולין, ואבותינו למדו מכאן לשמירת הלשון מכל דיבור אסור. נספר סיפור ששמענו ממקור ראשון. כאבים עזים תקפו אישה בעיניה, והרופא מצא שהעורק הראשי התפוצץ. העין בסכנה, ובכירי הרופאים חששו לנתחה מפאת הסיכון הגבוה.

בקושי רב נעתר פרופסור אחד לנתח, וקבע תור לניתוח. פנתה האישה אל הרבנית קנייבסקי תליט"א לקבל ברכתה, ויעצה לה: "תתחילי בלימוד שתי הלכות ליום בדיני שמירת הלשון, שזו סגולה נפלאה לכל דבר". שמעה החולה, וקיבלה על עצמה. בהגיעה לניתוח, נפעם הרופא לגלות שהעורק נסתם מאליו, נס רפואי מדרגה ראשונה! ברוב השתאותו נסע עם החולה אל הרבנית, לשמוע מפייה על התרופה המופלאה. נענתה הרבנית ואמרה: "ידוע לי אישית על מאות מקרי ישועות מופלאות בזכות הלימוד הקבוע בהלכות שמירת הלשון. אבל איני רואה בכך פלא, שהרי הצדיק ממנשטטר זצ"ל הבטיח ישועות גלויות ללומדי הלכות שמירת הלשון, שתי הלכות ליום!..."
(מעין השבוע)

"לא נפקד ממונו איש" (לכ,בט)

מצויים אנו בימי הקיץ הלוהטים, והחום גורם לכמה להלך בלבוש פרוץ, שעליו נאמר

חלילה שכל החוטא ומחטיא את הרבים, חטא הרבים תלוי בו, ומהלך הוא בדרכיו של ירבעם בן נבט שהפסיד את חלקו לעולם הבא, חלילה וחס! ואחד מקדושי דורנו הזהיר, בפיתחו של הקיץ: "אני יודע שיהיה חם, אבל אני מזהיר את מי שירצה להקל מעליו חום זה ולפשט בגדיו, ידע כי "שם", בגיהנם, חם עוד יותר!..." והדברים מתקשרים לפרשתינו. כשמשה רבינו עליו השלום שאל את הבאים מן המלחמה: "שמא חזרתם לקילקולכם", האם חטאתם חלילה? ענו: "לא נפקד (לא חסר) ממנו איש". ופירש מרן החיד"א זצ"ל, שהחוטא - אינו בגדר "איש"! הוא מתבהם, ומאבד צלם אנושי! הבה נשגיח שלא נאבד צלם אנושי, שלא נתבהם בלבוש שאינו צנוע! לא יתכן שמוג האויר ישל מעלינו את כבודנו העצמי, שכמה מעלות חום יגברו על רגשותינו האנושיים! ודאי, ניסיון גדול הוא - אבל הן האדם נברא כדי לעמוד בניסיון, ולא כדי להיכשל בו!
(מעין השבוע)

מוקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

בצדיק רבי יעקב אבוחצירא זצ"ל שבשהותו בעיר טונג'יר, באה לפניו עקרה וביקשה להיפקד. בירכה הצדיק שתזכה לבן זכר. כה רבה היתה שמחתה על הברכה, עד שהביאה לו במתנה גלימה חדשה ששהתה בביתה על הקולב. ואכן, "צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים", והאישה הרתה. בינתיים שב הצדיק לעירו, תפיללת. יום שישי אחד הוציא את הגלימה ללבשה לכבוד שבת. משנטלה בידו הבחין בחורים שחורר בה העש ונתכרכמו פניו. באותה שעה הפילה האישה בטנג'יר את עובריה! נרעשה, ועולמה חשך עליה. לאחר השבת מיהרה לנסוע לתפיללת ולקבול בפני הצדיק שתפילתו עשתה רק מחצה. כשהתייצבה לפניו, שאל בהקפדה: "אמרי נא לי, כלום תבעתי ממך מעיל בעבור ברכתך, שנתת לי מעיל מנוקב עש?" נדהמה, הבטיחה בדמעות שליש שלא ידעה מאומה, וביקשה סליחה ומחילה. ניכרים הם דברי אמת, הצדיק נעתר לה ושב ובירכה. ואכן, לתקופת הימים ילדה בן זכר וגידלתו לתורה, לחופה ולמעשים טובים. כיוצא בכך, אדם המחוייב בקיום מצוות ולא קיימן בשלמות, יכול להצטדק ולומר כי פחו עליו יצרו, אפפוהו טרדות, לא יהיה בכך כדי לפוטרו, אך ודאי תרוכך ההקפדה. אבל אם נדר מיוזמתו - לא יוכל להצטדק, כי מי הכריחו ליטול התחייבות זו על שכמו? אם נדר - עליו לשלם במיטב!

(מעין השבוע)

בפרשתינו קוראים אנו על חיובו של כל אדם לשמור על מוצא פיו, בשבועות ובנדדים: "לא יחל דברו, ככל היוצא מפיו יעשה". יש שבועות, שמוטל על בית הדין לפסקן. תבע אדם את חברו, והלה כפר בחיובו, ומוחזק הוא בממון, עליו להשבע - ויפטר. אולם רבים אינם נשבעים אפילו לדבר אמת, ומוכנים לשלם ובלבד שלא להשבע. גם הגויים היו מנצלים נכונות זו של היהודים, לשלם ובלבד שלא להשבע אפילו שבועת אמת, אלא שההלכה הפסוקה קובעת שאין נשבעים על תביעת גוי. פעם תבע גוי אחד יהודי בפני הגאון רבי מרדכי לבטון זצ"ל, רבה של ארם צובא. כפר היהודי בתביעה, והרב פטרו משבועה. ידע הגוי שבמקרה מקביל, אם יהודי היה תובע, היה הרב משיבוע את הנתבע. הלך והתלונן בפני הקאדי, השופט המוסלמי, על האפליה. זימן השופט את הרב, שינמק את פסק דינו. בא הרב, וספר ענק בידו, שולחן ערוך "חושן משפט". שאלו הקאדי למקור פסק דינו, פתח הרב את השולחן ערוך, והקריא את הסעיף: "אין נשבעים על טענת הגוי". התפעל הקאדי, ואמר: "ודאי, שיערתי שכך הוא דינכם. אבל לא שיערתי שיעמוד בך האומץ להופיע בפני ולהקריא את הסעיף! ואומץ לב לבלי חת - הוא התנאי הראשוני של הדיין!" ופטרו לשלום!

פרשתינו פותחת בחומרת הנדרים, שכתוב בהם: "טוב אשר לא תידור, משתידור ולא תשלם". ובכך נבין את הסיפור

זוידת השבוע

דוד המלך אמר: "אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם ה' אלוקינו נזכיר" - היכן הדבר רמוז ברש"י בפרשתינו?

את התשובות יש לשלוח לפקס: 03 558 4485
בין הפותרים נכונה יוגרל (אחת לחודש)

אחד מספריו של מו"ר עט"ר ראש הישיבה הרה"ג ר' יוסף מוגרבי שליט"א

והייתם לי סגולה

סגולה לפרנסה לספר בכל מוצאי שבת קודש איזה סיפור מהבעל שם טוב זצ"ל, והוא סגולה גדולה לפרנסה.

(ישועה והצלחה)

מדברי ראש הישיבה הרב ג' ר' יוסף מוג'רבי שליט"א

היזון הבנים

על הדזוקות ועל הפרנסה

בעת נסיעתו של הגאון רבי אהרון ליב שטיינמן שליט"א לחיזוק התורה בארה"ב, נערך כנס מחנכים גדול בהיכל ישיבת "תורה ודעת". במהלך הכנס סיפר הגראי"ל: כשהיתה תוכנית שהיתה אמורה לארגן את כל התלמודי תורה הפרטיים לגוף אחד תחת משרד החינוך, שיקבלו המלמדים משכורות כמו במורים בבתי הספר, ה"חזון איש" זצ"ל התנגד מאוד, ושמעתי אז ממנו את טעם הדבר, באומרו כי אם המלמד חי בדחוקות, הרי הוא מצליח יותר! ואף על פי שדעת בני אדם אינה כן, וחושבים שאם יש פרנסה ברווח יכול ללמד כדבעי, אבל האמת אינה כן - אלא אם אינו חי בדחוקות, הצלחתו פחותה. הגראי"ל הוסיף: "מלמד שחי בדחוקות, חלילה שיהא בצער. אדרבה, עליו לשמוח שתלמידיו יגדלו יראי שמים - חוץ ממה שהוא עצמו יקבל שכרו בעולם הבא. וכי מה יועיל לו שיהיו לו עוד כמה מאות דולרים? האם הוא מאושר בזה? אבל בעולם האמת, כל דבר שיגע בשביל התורה, שכרו גדול - ואין לדמות זאת כלל להבלי העולם הזה ולכמה מאות דולרים, שזה אפס שבאפסים לעומת שכר עולם הבא. והנה הרבה מלמדים ביקשו ברכה שתהא להם "פרנסה בנקל", למה הוא רוצה בנקל? הרי כמה שיש לו יותר קושי כאן, יקבל יותר בעולם הבא, הרי כאן הוא עולם חולף והוא רק פרוודור והתכלית היא בעולם הבא וכמה שיקשה לו כאן, ירוויח שם יותר! לכן, אם יש לו לאדם הכוחות לחנך, ויש ביזו כוח ההשפעה, בוודאי שלא יחשוב שיכול על ידי מסחר להרוויח יותר מאשר לחנך ילדי ישראל. אם הוא חושב כך בגלל כמה יתרונות והקלות שהוא יכול להרוויח מכך, הרי הוא סכל וטיפש. וכי יהיה על ידי כך גביר? ואף אם יהיה, וכי אפשר לדמות זאת לחיי נצח, שבהם אפשר לזכות על ידי שמחנכים ילדי ישראל לתרי"ג מצוות? הרי בעולם האמת יתבייש האדם שעשה חשבונות אלו!". "ובעצם הדבר" - הוסיף הגראי"ל ואמר למאות המחנכים - "שמעתי בשם ה"חפץ חיים" זצ"ל, עד כמה שכל האדם רחוק משכל התורה הקדושה, למשל, כאשר חתול אכל אוכל של אדם, האם יאמר אדם שבעל החתול חייב לשלם? אבל אם בנו הקטן הזיק, יאמר כל אדם שבוודאי חייב אביו לשלם. אבל האמת על פי התורה הקדושה אינה כן. אם בנו הזיק הוא פטור, ואם בעל חיים הזיק, חייב בעליו לשלם. וכן גם בדבר הזה: אם נשאל אדם מה חשוב יותר, מלמד תינוקות או אדם העוסק במסחר, בוודאי יאמר שמלמד התינוקות הוא עני בדרך כלל, ואינו כל כך חשוב. אבל האמת אינה כן, והוא חשוב מאוד, שמעמיד דורות של ילדי ישראל שיגדלו בתורה וביראת שמים". לאנשי דור העבר, זכורים היטב הימים היפים בהם הדחוקות גרמה לאחדות ולשלווה, ומאיךך דורינו, דור השפע, מתרחק מיום ליום מן האושר, תמה ושואל היכן האושר? מי שיזכה להנחיל לבניו את הפשטות והצניעות, בוודאי יוכל לזכות לאושר ובשפע, והמציאות הוכיחה זאת.

שלום בית

מי אמר שזה כך?

בגמרא מסכת שבת (קכז:): מסופר: תנו רבנן: הדין חבירו לכף זכות דנין אותו לזכות. ומעשה באדם שירד מגליל העליון ונשכר אצל בעל הבית אחד בדרום שלוש שנים. ערב יום הכיפורים אמר לו: תן לי שכרי, ואלך ואזון את אשתי ובני. אמר לו: אין לי מעות. אמר לו: תן לי פירות. אמר לו: אין לי. תן לי כרע. אין לי. תן לי בהמה. אין לי. תן לי כרים וכסתות. אין לי. הפשיל כליו לאחוריו, והלך לביתו בפחי נפש. לאחר הרגל נטל בעל הבית בידו, ועימו משוי שלשה חמורים, אחד של מאכל ואחד של משתה ואחד של מיני מגדים, והלך לו לביתו. אחר שאכלו ושתו נתן לו שכרו. אמר לו: בשעה שאמרת לי תן לי את שכרי ואמרת לי אין לי מעות במה חשדתני? אמרתי שמא פרקמטיא (סחורה) בזול נזדמנה לך, ולקחת בהן. ובשעה שאמרת לי תן לי בהמה ואמרת לי אין לי בהמה במה חשדתני? אמרתי שמא מושכרת ביד אחרים. בשעה שאמרת לי תן לי קרקע ואמרת לי אין לי קרקע במה חשדתני? אמרתי שמא מושכרת ביד אחרים. ובשעה שאמרת לי תן לי קרקע ואמרת לי אין לי קרקע במה חשדתני? אמרתי שמא מעושרות. ובשעה שאמרת לי אין לי כרים וכסתות במה חשדתני? אמרתי שמא הקדיש את כל נכסיו לשמים. אמר ליה: העבודה, כך היה! הדרתי כל נכסי בשביל הורקנוס בני שלא עסק בתורה, וכשבאתי אצל חבירי בדרום התירו לי כל נדרי. ועתה כשם שדנתי לזכות - המקום ידין אותך לזכות.

ועתה נבדוק עצמינו!!! כמה מריבות היינו חוסכים בחיינו, כמה עוגמת נפש מיותרת היינו מורידים מאיתנו אלמלא היינו דנים את בן/בת זוגינו לכך זכות! אלא מה? אנו בטוחים שהשני התכוין לעקוף אותנו או להתבדח על מעשינו, ומי אמר שזה אכן כך. מה עם לדון לכף זכות. נחשוב טוב, נראה את הטוב ונחיה את חיינו בטוב.

אברי שפר

- *הרה"ק רבי ישראל מסלנט אומר: קל יותר להיות שוחט - מלהיות מלמד, כי בהלכות שחיטה יש פרקים מיוחדים בש"ס ובשולחן ערוך המבארים כל פרטי ההלכות, מה שאין כן בהלכות ומנהגי מלמדות.
- *הרה"ק רבי דוד מלוב אומר: סוס עלוב, מקנא אני כך, כמה נפשות טהורות אתה משמת.
- *הרה"ק רבי שלמה אבן גבירול אומר: הגדול שביחוסים - השם הטוב.
- *האברנאל אומר: כל מי שתבוא עליו צרה, ידמה לו שכל העולם בחושך.

(פתגמים נבחרים)

על כן יאמרו המושלים - משל ונמשל

לשם יחד, יחדיו שלחנו יד! למה הוא שולח בלי פגע, ואני סופג סטירה? "אומר לך", ענה המורה. "כשילד קטן ניצב ליד מדף עוגות מגרה, הפיתוי הוא גדול והילד קטן. זה לא מצדיק גניבה, בשום אופן לא. אבל יש בכך כדי ללמד זכות, ולפטור את העניין באזהרה חמורה. לא על כך ניתנה הסטירה. אבל כאשר עברתם על פני הקונדיטוריה וחבירך המורעב הסתחרר ונכנס - אין לדון אותו על כך. שהרי רצה רק להריח את ריח המאפה, לזון בו את עיניו. אין לו בבית עוגה, אף לא עוגיה. ולאחר מכן קרה מה שקרה. אבל אתה, שיש לך בבית מכל טוב - מדוע נכנסת לשם? מה חיפשת שם? מדוע נכנסת למאורת הניסיון?... על כך בא העונש, משום כך הכיתירי!". **הנמשל:** הגויים, אם יקראו בעיתוניהם ויעיניו בספריהם, הרי להם תרבות אחרת. ואז, אם נשמתם תורעל בגלל הכפירה שבספרים - מה לעשות, הם עלו על מוקש, מתו מהכשת הנחש. אבל יהודי משלנו שיקרא עיתונות חילונית ויחשוף עצמו לפתע לתמונת תועבה, למאמר כפירה, ללעג לכל קדשי ישראל - לא יוכל להתנצל ולומר: "כנשלת, לא ידעתי שזה כתוב שם". כי ישאלוהו: "מדוע נכנסת לשם, הרי יש לנו את הספרות שלנו! את ילקוט מעם לועז, את אגדות תז"ל, את תולדותיהם של צדיקים. אז מה יש לנו לחפש שם?!"

(מעין השבוע)

למגיד מדובנא זצ"ל, בסיפרו "אוהל יעקב", היה **משל** נאה ומאלף: מעשה בשני נערים שחזרו מבית הספר. האחד בן עשירים, לבוש בגדים נאים. בבוקר אכל ארוחה משביעה, בהפסקה אכל מעדנים, ועכשיו ציפתה לו בביתו סעודה דשינה. השני היה בן עניים לבוש קרעים. בבוקר לא אכל מאומה, גם לא בהפסקה, ועכשיו חיכה לו לחם צר. בדרכם עברו ליד קונדיטוריה, והריח הכבד והמתקתק סיחרר את ראשו של הנער הרעב. הציץ חבירו פנימה ואמר לו: "בוא, נכנס, נסתכל בעוגות". נכנסו, והעוגות קרצו: עוגות קרם, עוגות קקאו, צימוקים ושקדים. מבלי שידעו כיצד הושיטו יד חומדת... ולפתע אחזה בצוארם יד ברזל: האופה לכד אותם בשעת מעשה! "הנה, תפשתים, גנבים קטנים! לא תמלטו עוד מידי! היכן אתם לומדים?". בקול רוטט ענו לו, והוא גרר אותם ברחובות העיר. אוי לאותה בושה! המורה היה עוד במקום, והאופה הפקיד בידו את שני הסוררים. הביט המורה בתלמיד העני, ותבע הסבר. הלה פרץ בכבי סוער: "טעיתי, עויתי, לא עמדתי בפיתוי! לא אעשה זאת עוד, לעולם! אני מבטיח, באמת!". ניכרים דברי אמת, והמורה אמר: "אני מאמין לך, ומקווה, שלמדת את הלקח!". התלמיד פנה והלך, והמורה נפנה אל התלמיד העשיר. הוא עמד רגוע. ציפה להבטיח את הבטחתו וללכת. אך לפתע, בלא אומר ודברים, ספג סטירה לחי מצלצלת! "מה זאת", קרא בהתמרמרות. "מדוע האפליה? הרי היינו יחד, נכנסו

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ אסור לדבר דברי ליצנות שנאמר (דברים ו, ז): "ודברת בס", ודרשו חכמינו (יומא יט): "ודברת בס - ולא בדברים אחרים, וליצנות ודאי לא יצא מכלל זה. וכל המתלוצץ נופל בגיהנם ויסורים באים עליו, והוא קשה שתחלתו יסורין וסופו כליה. והוא אחד מארבע כיתות שאין מקבלות פני שכינה, כת ליצים, כת שקרנים, כת חנפים, כת מספרי לשון הרע.
- ✓ בכלל ליצנות הוא מי שקורא בספרי פלסטר, ועיתונות שיש בהם מינות וליצנות, שכל אלו בודאי מקלקלים ומטמאים דיבורו וגם נפשו, והוא בכלל הקורא בספרים החיצוניים שהחמירו חכמינו מאוד בדבר.
- ✓ המרגיל עצמו בליצנות מאבד גופו ומזונותיו ויורד לגיהנם וגורם רעה לאחרים וגם לעולם בשבילו (בגללו). ועל כן טוב לו לאדם להתרחק מהכת הזאת מלישב במושבם כדי שלא ילמד מהם, אבל ישב במושב שיש בו דברי תורה ויבטח באלוקי ישעו, אשרי כל חוסי בו.
- ✓ אסור לאדם שימלא פיו שחוק בעולם הזה, כיון שהשמחה היתירה משכחת את המצוות. והרבה רעות יש בשמחה ובשחוק, כמו השמח במכשול חבירו בעת שמגיע לו פגע רע מפגעי העולם. ועל זה נאמר (משלי כד, ז): "בנפול אויבך אל תשמח ובכשלו אל יגל לך".
- ✓ יש עוד שמחה ושחוק רע, כגון מי שמשחק במי שזהיר בעבודת השם יתברך והמקיים מצוותיו. ויש בזה ארבע רעות: האחד - שהוא מחשיך נפשו מאור המצוות, כשהוא מואס ומשחק במקיימי המצוות, אז מתגנות המצוות בעיניו. השני - כי אולי מתוך השחוק ימנע הצדיק מצדקותיו, כי לא יוכל לסבול השחוק. השלישי - כי אנשים רבים אשר לא ניסו ללכת בדרכי השם יתברך, לא יוכלו לעשות תשובה מפני השחוק, ויילכו בחושך כל ימיהם, ונמצא שזה המשחק לא די שמונע מחבירו רב טוב הצפון לצדיקים, אלא שמוריד אותו לשאול תחתית. והנה המשחק הזה בכלל עונש המחטיא את הרבים. הרביעי - שדומה לליסטים שעומד על פרשת דרכים וקוצץ רגלי המביאים זרון למלך, הלא זה שונאו ואוייבו של המלך ורעתו רבה מאוד.
- ✓ יש עוד שמחה מעורבת, המעלה עשן לכל המצוות והמשכחת יראת השם יתברך מליכות בני אדם, כגון אלו המשתכרים ושומחים בבית המשתה, ואחרי השמחה הזאת - תוגה, כי הרבה קלקולים באים מתוך המשתה. ומי בחוכמה חכם כשלמה בן דוד, אשר אמר (משלי כג, כט-ל): "למי אוי, למי אבוי, למי מדינים, למי שיח, למי פצעים חינם, למי חכלילות עיניים? - למאחרים על היין, לבאים לחקור ממסד". ראה מה קלקול בא מן היין, וכתוב (משלי כ, א): "לץ היין הומה שכר, וכל שוגה בו לא יחכם". הנה היין גורם להיות מתלוצץ ולהיות הומה ובעל דברים, וכל שוגה בו לא ירבה חוכמה.
- ✓ כל הארבע כתות שהוחלט עליהם שאינן מקבלות פני השכינה, המדובר הוא כשלא עשו תשובה, אבל אם עשו תשובה לשמים וקיבלו על עצמם על להבא שלא להתנהג כן, ובדברים שבין אדם לחבירו פייס לחבירו, בודאי הקדוש ברוך הוא מקבל את השב, ויזכה לקבל פני השכינה.

(הבית היהודי - חלק ז)

העלון מוקדש לתפילת רבים

לרפואתו השלימה של הוד כ"ק מרן אדמו"ר מנדבורנה שליט"א.
הרה"צ רבי יעקב ישכר בער בן סימה רייזל
ובזכות זיכוי הרבים יחזקה ויאמצהו השי"ת לאורך ימים ושנים ורעננים
עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו אכי"ר.